

„TE CSAK NE AGGÓDJ, JÖNNI FOGNAK!”
Dokumentumfilm készült az Óbudai Népzenei Iskola 50 évéről¹

[Az Óbudai Népzenei Iskola 50 éve \(dokumentumfilm\) \(1:01:08\)](#)

Szerkesztő-rendező: Sztanó Hédi

A film elkészítését támogatta a Magyar Művészeti Akadémia, a Zenei Anyanyelv Alapítvány és az Óbudai Népzenei Iskola. 2025.

Sztanó Hédi szerkesztésében, rendezésében elkészült, és már látható *Az Óbudai Népzenei Iskola 50 éve* című dokumentumfilm, amelynek megvalósulását a Magyar Művészeti Akadémia, a Zenei Anyanyelv Alapítvány és az Óbudai Népzenei Iskola támogatta. A filmben megszólal többek között: ifj. Csoóri Sándor, Csörsz Rumen István, [Fábián Éva](#), [Horváth Szilárd](#), [Jánosi András](#), [Juhász Zolán](#), [Szerényi Béla](#), [Vetró Mihály](#) és archív felvételekről [Budai Ilona](#), [Kobzos Kiss Tamás](#) is.

„Teremtőközpontú, közösségközpontú, és természetközpontú szellemisége van a magyar néphagyománynak, és az Óbudai Népzenei Iskola ezt képviseli” – jellemzi kultúránkat és az abban gyökerező, annak logikája szerint működő intézményt Horváth Szilárd, a „szomszéd vár”, a gödi Búzaszem iskola vezetője Sztanó Hédi filmjének felütésében. *Az Óbudai Népzenei Iskola 50 éve* című alkotás egyik nagy erénye, hogy a megszólalók sorsán, tapasztalatain keresztül nyomon követi, milyen nevelő és emberformáló hatása van a hagyományos módon elsajátított tudásnak, s az hogyan adható tovább hatékonyan immár intézményi keretek között.

¹ <https://www.mma-tv.hu/iw/web/site/muveszeti-hirek/-/event/10180/%E2%80%9Ete-csak-ne-aggodj-jonni-fognak-%E2%80%9D>

Ifjabb Szerényi Béla, Szerényi Béla, Szabó Zoltán és Németh András²

Szerényi Béla népzeneész, hangszerkészítő, az Óbudai Népzenei Iskola (ÓNI) igazgatója elmondja: szerencsés pillanat volt 1975-ben, amikor az egykori Kodály-tanítvány, Béres János furulyaművész, zenepedagógus kezdeményezésére Till Ottó igazgató úr helyet adott a népzenei tagozatnak a III. kerületi Mókus utcai Állami Zeneiskolában. Kodály szellemisége meghatározta a zenei oktatást, és a pártállami időkben is mindig volt, aki a magáénak érezte, tűzön-vízen keresztülvitte a népzeneoktatás ügyét. Kezdetben Béres János tanított furulyát és a felesége, Szöllös Beatrix cimbalmot, 1978-ban érkezett ifjabb Csoóri Sándor – az összes vonós hangszert a Muzsikás együttes alapítója oktatta és az olyan különlegességeket is, mint a duda meg a tekerő –, az évek során egyre bővült a népzeneoktatás. Az éneket Bodza Klára vitte, hozzá csatlakozott Budai Ilona, majd Jánosi András volt a következő, aki hegedűt tanított.

„1990-től Óbudai Népzenei Iskola néven működünk – idézi fel Szerényi Béla a filmben –, Kobzos Kiss Tamás negyedszázadon át vezette az intézményt, és közben lobbizott: a kapcsolatrendszerét arra használta, hogy minél több helyen induljon népzeneoktatás az országban.”

² Az illusztrációk mindegyikét az Óbudai Népzenei Iskola 50 éve c. dokumentumfilmből vettük át. (A Szerk. megj.)

Fábián Éva és Juhász Zoltán

A Mókus utcai iskola árnyas udvarán meséli Juhász Zoltán népzeneész, kutató, az ÓNI tanára: Kiss Tamás meghívott, mire visszakérdeztem: miért gondolod, hogy jönnek majd a tanítványok? A táncház a vonósokat „szereti”. Te csak ne aggódj, jönni fognak – érkezett a felelet, és tényleg jöttek a fiatalok, huszonévesek, meg a korombeli szülők is hozták a gyerekeiket. Ennek két tábor van a háttérében: az Egyszólam együttesé, amit 1991 óta megrendezünk minden évben – onnan jöttek a huszonévesek –, másrészt Molnár V. József táborában is gyakran muzsikáltunk.

Népzene gyűjtés közben rendszerint elhangzik a kérdést: hogyan tanult meg furulyázni? „Amikor megkérdeztem *Tankó Dezső* gyimesi furulyást vagy a nógrádi Pál Pista bácsit, ugyanazt válaszolták: magamtól. Na, ezt vedd be egy iskolába! – villantja fel a pedagógus dilemmáját Juhász Zoltán a filmben. Ráadásul százból száz pásztor ugyanezt mondja – „magamtól” –, legfeljebb még hozzáteszi: „csak az első nótát kellett kikeresni, utána ment minden magától”. Mit jelent ez valójában, és hogyan vihető át a módszer a mai, intézményi keretek közé? A hagyományos közösségekben elérhető volt a tudás, nemzedékről nemzedékre testre szabott mintát követtek, amit nem sulykoltak, ezért nem is lázadtak ellene. A pásztorgyerek életének a legénykorba is belenyúló programja volt, hogy ellesse a technikát, és megtanulja elfurulyázni azokat a nótákat, amelyeket hatéves koráig a családja körében megismert.

Csenki Zalán, Káplár Gréta és Apró Anna

Juhász Zoltán a hagyományos módon megszerzett tudásról megerősíti a filmben: „A tízévesnél fiatalabb gyerek úgy szívja magába a zenét – a zenei anyanyelvét –, mint a beszélt anyanyelvet. És utána, akinek arra van hajlama, az kikeresi a hangszeren. Ott van körülötte – elérhető – a felnőttek világa, és ő egyből azt akarja utánózni: nem akar »gügyögni« a furulyán, hanem azt eljátszani, amit a felnőttek.”

Ezt úgy hívjuk a mai pedagógiában, hogy másolás, mintakövetés – jegyzi meg Szerényi Béla, az ÓNI igazgatója, aki saját példáján keresztül így mutatja be a tanulás folyamatát: „Először meg kell ismerni a kultúrát, látni, hallani, részt venni benne, hogy aztán később, már hangszerrel a kézben belülről jöjjön elő az információ.”

Mi a cél? Az Óbudai Népzenei Iskolában az, „hogy egészséges, boldog, identitásukban erős embereket neveljünk – összegez Szerényi Béla. – Nem véletlenül használom a nevelés szót – teszi hozzá –: ha megnézzük Kodály írásait, ő sem oktatásról, mindig nevelésről beszél. Az anyanyelvi kultúra személyiségformáló erejéről. Ami mindenki számára elérhető, megtapasztalható.”

Tóth Ida

FÜGGELÉK:

További képek a dokumentumfilmből:

Az Óbudai Alapfokú Művészeti Népzenei Iskola tantestülete a megalakuláskor
(Kb. 1970-es éve vége)

János András
előadóművész, zene tanár
az Óbudai Népzenei Iskola és a Zeneakadémia népi hegedű oktatásának alapítója,
a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja

Fábian Éva
népi ének tanár, énekes, mesemondó előadóművész
a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagja

Csoóri Sándor
népzénesz, népzene tanár
az Óbudai Népzenei Iskola korábbi tanára

Az Óbudai hegyek alatt működő Óbudai Alapfokú Művészeti Népzenei Iskola elkészítette Sztanó Hédi szerkesztésében, rendezésében Az Óbudai Népzenei Iskola 50 éve című dokumentumfilm.

A tanítás módszertana hasznosítja a klasszikus zene tanításának sok évtizedes tapasztalatait, de számos olyan elemet is tartalmaz, amelyeket a tanári közösség dolgozott ki. Az iskolában folyó tanítás módszertana nemzetközi érdeklődést váltott ki, tapasztalataikat hasznosítják például Norvégiában. Ez a módszer a személyes átadáson (a tanárok maguk is a népzene avatott előadói) és eredeti felvételek hallgatásán (ezeket részben a tanárok maguk gyűjtötték) - elemzésén alapul. Ily módon sikerülhet az, amire a korábbi időkben talán nem is gondoltak: a hangszeres és énekelt magyar népzene az új, városi közegben megtalálja helyét, egyén- és közösségformáló szerepet tölt be. E módszer segítségével a növendékek népzenei anyanyelvet sajátítanak el, és akár újabb variánsokat is létrehozhatnak.

Sok ilyen iskolára, sok ilyen bemutatkozásra lenne szükség! Még nagyon sokszor 50 évet kívánok az iskolának!

Szepesi Judit (mma-mmki.hu)